

5. teden

1. ura: **Gospodarsko povezovanje po 2. svetovni vojni in Meje globalizacije** (1. stran)

2. ura: **Utrjevanje** (UL – 2., 3. in 4. str.) Opomba: 4. strani **ne tiskaj**, je le za branje.

Preberi in prepriši.

Gospodarsko povezovanje po 2. svetovni vojni (U/74, 75)

1. Države, v katerih je potekalo bojevanje, so imele **gospodarske in človeške izgube**.
2. ZDA so postale odločilna gospodarska in politična sila. Pripomogle so k **obnovitvi** nekdanjih evropskih velesil (Nemčije, Francije, Velike Britanije ...) in Japonske. Evropske države so si opomogle do 60. let 20. st.
3. Kolonialne sile so **izgubile kolonije**.
4. Za 2. polovico 20. st. je značilen **gospodarski razvoj** Evrope in ZDA ter tudi drugih delov sveta (Japonska – japonski gospodarski čudež; J Koreja, Hongkong, Tajvan, Singapur – azijski tigri; Kitajska, Malezija).
5. **Gospodarsko sodelovanje** so spodbujale številne **mednarodne organizacije** (Svetovna banka, Mednarodni monetarni sklad, Organizacija za ekonomsko sodelovanje in razvoj, Svetovna trgovinska organizacija, Evropska gospodarska skupnost, Evropsko združenje za svobodno trgovino, Svet za vzajemno gospodarsko pomoč, G8).

Oglej si posnetek o G8. <https://www.youtube.com/watch?v=b59cTp6caIQ>

Meje globalizacije (U/76, 77)

1. Države vzhodnega bloka so uvedle **kapitalizem**, ki z izjemo nekaterih držav (S Koreja, delno države J Amerike) prevladuje.
2. Za gospodarski razvoj v 2. polovici 20. st. imajo velik pomen **prosta trgovina, pravična trgovina, multinacionalna podjetja, globalizacija**.
3. Svetovni gospodarski razvoj omogoča **boljše življenje**, hkrati pa povzroča **politične težave in uničevanje okolja**.
4. Negativne vplive gospodarskega razvoja na okolje se skuša zmanjšati z **zelenim razvojem, recikliranjem in trajnostnim razvojem**.

Oglej si posnetke o pravični trgovini, globalizaciji in trajnostnem razvoju.

Pravična trgovina

<https://www.youtube.com/watch?v=b59cTp6caIQ>

Globalizacija

https://www.youtube.com/watch?v=S_ytgogUGhQ

Trajnostni razvoj

<https://www.youtube.com/watch?v=90zvY4ZfUc>
https://www.youtube.com/watch?v=SJrnLP_pCZo

Učni list za utrjevanje (Ni treba tiskati, odgovore lahko napišeš v zvezek.)

Gospodarsko povezovanje po 2. svetovni vojni in meje globalizacije (U/74–77)

Reši naloge (pomagaj si z U/74–77).

1. Obkroži ustrezne trditve.

Japonska je postala **gospodarski čudež**. To pomeni, da

- A je Japonsko nekdo začaral.
- B so se na Japonskem dogajali čudeži.
- C je imela zelo veliko gospodarsko rast.

Japonska je postala gospodarski čudež, ker

- A je veliko sredstev vložila v izobraževanje.
- B ima rudnike diamantov.
- C je uvažala moderno zahodno tehnologijo.
- Č je svoj trg zaščitila s carinami.
- D so ji pomagale ZDA.

Azijski tigri

- A so arktične živali s progami.
- B so najnovejši južnokorejski računalniški programi.
- C je nova serija japonske avtomobilske znamke Honda.
- Č so 4 države v vzhodni Aziji – Južna Koreja, Tajvan, Hongkong, Singapur, ki so v 70. letih svoje gospodarstvo s hitro industrijo posodobile in pospešeno razvile.

Informacijska industrija in komunikacijske storitve odpirajo nova delovna mesta za

- A nekvalificirane delavce.
- B izobraženo delovno silo.

Južna Koreja je največja izvoznica

- A nafte.
- B rdečega korenja.
- C gaziranih pijač.
- Č avtomobilov in elektronskih izdelkov.

Težka in predelovalna industrija se seli v **dežele v razvoju**, ker

- A imajo tam najboljše delavce.
- B tam potrebujejo izdelke teh vrst industrije.
- C so tam okoljevarstveni predpisi milejši.
- Č imajo tam poceni delovno silo.

V okviru svetovne trgovine so nastala **multinacionalna podjetja**. To so tista podjetja,

- A ki prodajajo multisilo.
- B ki delujejo v različnih državah.
- C ki izdelujejo multipraktike.
- Č delujejo na različnih celinah.
- D kot npr. IBM, Ford, Coca Cola, Nestle, Volvo, Honda, Mitsubishi.
- E ki dobro plačujejo surovine in svoje delavce.
- F ki tržijo le v Evropi.

Prosta trgovina je

- A tista, ki ima veliko prostora.
- B posledica uvedbe carin.
- C brezcarinska trgovina.

Globalizacija

A je proces, v katerem se svet spreminja, povezuje v gospodarsko in informacijsko enovito celoto.

B je že končan proces.

C prinaša samo dobre stvari.

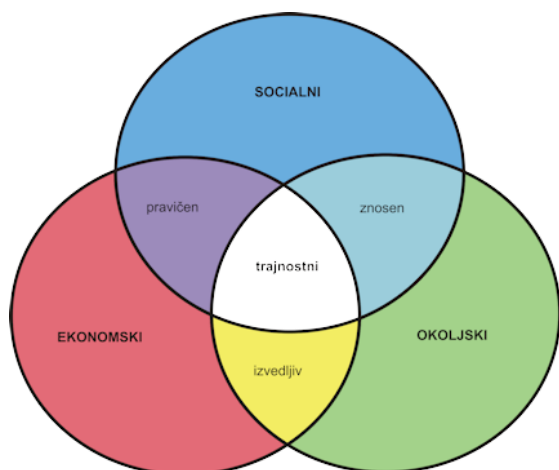
Č povzroča tudi svetovne krize.

Poveži – če velja za razviti svet, napiši R, če velja za tretji svet, napiši T.

	☐ pomanjkanje izobraženih ljudi
	☐ slaba zdravstvena oskrba
Razviti svet	☐ brezskrbno otroštvo, čas za igro, izobraževanje
	☐ pomanjkanje bivališč
	☐ lakota, revščina
Tretji svet	☐ pomanjkanje zdravil
	☐ ljudje si lahko privoščijo mnoge dobrine
	☐ visok življenjski standard
	☐ zadolženost zaradi posojil
	☐ industrijska in kmetijska zaostalost

Nafta in voda sta pomembna dejavnika **svetovne politike**. **Pojasni**, zakaj. **Razloži**, kakšen vpliv imata.

Shema prikazuje **trajnostni razvoj**. Katera **področja** ga sestavljajo?

Preberi besedilo in reši naloge.

Trajnostni razvoj je sodoben vzorec delovanja in razmišljanja o razvoju človeške družbe v prihodnosti, katere namen je oblikovati ekološko in družbeno pravični svet v okviru zmogljivosti, ki jih narava omogoča. Opozarja tudi na nevarnosti, povzročene z osredotočanjem na količinski materialni razvoj, izčrpavanjem naravnih virov, onesnaževanjem okolja in nepravično razdelitvijo dobrin. Vključuje in upošteva tudi stanje na tistih področjih, kjer je bila s sedanjim načinom razmišljanja in delovanja storjena velika, morda nepopravljiva škoda.

Trajnostni razvoj si prizadeva zadovoljiti sedanje potrebe človeštva na takšen način, da pri tem ne bi bilo ogroženo zadovoljevanje potreb bodočih generacij, kot tudi ne preživetje drugih živih bitij ter obstoj in delovanje planetarnih ekosistemov.

Zagotovil naj bi odgovornost človeka do živalskih in rastlinskih vrst ter do lastne družbene skupnosti in kulture.

Vir: Fakulteta za management (www.infolife.si (Dostop: 13. 4. 2015.))

Naštej negativne posledice sodobnega načina življenja.

Navedi cilj trajnostnega razvoja? **Pojasni**, zakaj je pomemben?

Kako lahko jaz prispevam k trajnostnemu razvoju?

*****Se spomniš zgodbe o starcu, ki je sadil jabolane?*****

Ne tiskaj! Preberi in izberi 3 cilje trajnostnega razvoja, ki so po tvojem mnenju ključnega pomena za lepo prihodnost vsega človeštva. Izbrane cilje **zapiši** (v zvezek) in **pojasni**, zakaj meniš, da so izbrani cilji najpomembnejši. Zapis **pošlji** učiteljici.

CILJI TRAJNOSTNEGA RAZVOJA

CILJI TRAJNOSTNEGA RAZVOJA
ALI 17 GLOBALNIH ČILJEV
ZA ODPRAVO REVŠČINE,
ZAŠČITO PLANETA IN
ZAGOTOVITEV BLAGINJE
VSEM.

1. **ODPRAVA REVŠČINE**
ODPRAVITI VSE OBLIKE REVŠČINE POVSOD PO SVETU
2. **ODPRAVA LAKOTE**
ODPRAVITI LAKOTE, ZAGOTOVITI PREHRANSKO VARNOST IN BOLJŠO PREHRANO TER SPODBUJATI TRAJNOSTNO KMETIJSTVO
3. **ZDRAVJE IN DOBRO POČUTJE**
POSKRBE TI ZA ZDRAVO ŽIVLJENJE IN SPODBUJATI SPLOŠNO DOBRO POČUTJE V VSEH ŽIVLJENJSKIH OBDOBJIH
4. **KAKOVOSTNO IZOBRAŽEVANJE**
VSEM ENAKOPRAVNO ZAGOTOVITI KAKOVOSTNO IZOBRAZBO TER SPODBUJATI MOŽNOSTI VSEŽIVLJENJSKEGA UČENJA ZA VSAKOGA
5. **ENAKOST SPOLOV**
DOSEČI ENAKOST SPOLOV TER KREPITI VLOGO VSEH ŽENSK IN DEKLIC
6. **ČISTA VODA IN SANITARNA UREDITVE**
VSEM ZAGOTOVITI DOSTOP DO VODE IN SANITARNE UREDITVE TER POSKRBE TI ZA TRAJNOSTNO GOSPODARJENJE Z VODNIMI VIRI
7. **CENOVNO DOSTOPNA IN ČISTA ENERGIJA**
VSEM ZAGOTOVITI DOSTOP DO CENOVNO SPREJMLJIVIH, ZANESLJIVIH, TRAJNOSTNIH IN SODOBNIH VIROV ENERGIJE
8. **DOSTOJNO DELO IN GOSPODARSKA RAST**
SPODBUJATI TRAJNOSTNO, VKLJUČUJOČO IN VZDRŽNO GOSPODARSKO RAST, POLNO IN PRODUKTIVNO ZAPOSLENOST TER DOSTOJNO DELO ZA VSE
9. **INDUSTRIJA, INOVACIJE IN INFRASTRUKTURA**
ZGRADITI VZDRŽLJIVO INFRASTRUKTURO, SPODBUJATI VKLJUČUJOČO IN TRAJNOSTNO INDUSTRIALIZACIJO TER POSPEŠEVATI INOVACIJE
10. **ZMANJŠANJE NEENAKOSTI**
ZMANJŠATI NEENAKOSTI ZNOTRAJ DRŽAV IN MED NJIMI
11. **TRAJNOSTNA MESTA IN SKUPNOSTI**
POSKRBE TI ZA ODPRTA, VARNA, VZDRŽLJIVA IN TRAJNOSTNA MESTA IN NASELJA
12. **ODGOVORNA PORABA IN PROIZVODNJA**
ZAGOTOVITI TRAJNOSTNE NAČINE PROIZVODNJE IN PORABE
13. **PODNEBNI UKREPI**
SPREJETI NJIJNE UKREPE ZA BOJ PROTI PODNEBNIM SPREMEMBAM IN NJIHOVIM POSLEDICAM
14. **ŽIVLJENJE V VODI**
OHRANJATI IN VZDRŽNO UPORABLJATI OCEANE, MORJA IN MORSKE VIRE ZA TRAJNOSTNI RAZVOJ
15. **ŽIVLJENJE NA KOPNEM**
VAROVATI IN OBNOVITI KOPENSKE EKOSISTEME TER SPODBUJATI NJIHOVO TRAJNOSTNO RABO, TRAJNOSTNO GOSPODARITI Z GOZDovi, BORITI SE PROTI ŠIRJENJU PUŠČAV, PREPREČITI DEGRADACIJO ZEMLJIŠČ IN OBRNITI TA POJAV TER PREPREČITI IZGUBO BIOTSKE RAZNOVRSTNOSTI
16. **MIR, PRAVIČNOST IN MOČNE INSTITUCIJE**
SPODBUJATI MIRO LJUBNE IN VKLJUČUJOČE DRUŽBE ZA TRAJNOSTNI RAZVOJ, VSEM OMOGOČITI DOSTOP DO PRAVNEGA VARSTVA TER OBLIKOVATI UČINKOVITE, ODGOVORNE IN ODPRTE USTANOVE NA VSEH RAVNEH
17. **PARTNERSTVA ZA DOSEGANJE ČILJEV**
OKREPITI NAČINE IN SREDSTVA ZA IZVAJANJE ČILJEV TER OŽIVITI GLOBALNO PARTNERSTVO ZA TRAJNOSTNI RAZVOJ